

EVA's censorundersøgelser

Folketingets Uddannelsesudvalg har anmodet Undervisningsministeren om at besvare følgende spørgsmål:

Dato
23.12.2005

"EVA har gennemført en evaluering af censorkorpset vedrørende Undervisningsministeriets ressortområde og vedrørende de videregående uddannelser. Hovedkonklusionerne i de to evalueringer bedes opgjort. I den forbindelse bedes forklaret, hvis det ene censorkorps vurderes at have en betryggende kvalitetssikring (Undervisningsministeriets område), mens censorkorpset i forbindelse med de videregående uddannelser ikke sikrer en betryggende kvalitetssikring."

Side
1/3

EVA ønsker her at gøre rede for de to undersøgelser som bidrag til besvarelse af udvalgets spørgsmål. Det skal understreges at begge undersøgelser indeholder yderligere dimensioner og nuancer end det der er anført nedenfor.

UVM- og VTU-undersøgelserne

EVA gennemførte i første halvår 2005 en undersøgelse af censorinstitutionen på Undervisningsministeriets område, det vil sige ungdomsuddannelserne, KVVU og MVU, for Undervisningsministeriet. Undersøgelsen indgik i grundlaget for *Styringsanalysen – analyse af uddannelsesområdets styringssystem*, Undervisningsministeriet, 2005, og er offentliggjort som bilag til den. Undersøgelsens grundlag er gruppeinterview med ledere/eksamensansvarlige fra KVVU og MVU, censorformænd fra KVVU og MVU, medarbejdere fra Undervisningsministeriet med ansvar for KVVU og MVU, ledere/eksamensansvarlige fra ungdomsuddannelser, censorer fra ungdomsuddannelser og Undervisningsministeriets fagkonsulenter. Undersøgelsen vil i det følgende blive betegnet UVM-undersøgelsen.

EVA gennemførte desuden i oktober/november 2005 en undersøgelse af censorinstitutionen på universitetsområdet for Videnskabsministeriet. Undersøgelsen er baseret på spørgeskemaer til censorformænd og studieledere og er offentliggjort i rapporten *Censorinstitutionen – Status 2005*. Undersøgelsen vil i det følgende blive betegnet VTU-undersøgelsen.

Begge undersøgelser skelner mellem på den ene side censorernes funktion med at sikre den enkelte elevs eller studerendes retssikkerhed og kvaliteten ved de enkelte, individuelle eksaminationer og på den anden side censorernes mere generelle funk-

tion med at sikre kvalitet på det pågældende uddannelses- eller fagområde. Der er ikke væsentlig forskel på de to undersøgelses konklusioner med hensyn til disse to funktioner. De vurderer begge at den første funktion overvejende varetages tilfredsstillende, og at den anden funktion varetages mindre tilfredsstillende.

Censorernes sikring af den enkelte eksaminations kvalitet

Den førstnævnte funktion er den centrale for censorer på Undervisningsministeriets område, og UVM-undersøgelsen konkluderer at der ikke er anledning til at betvivle at censorerne generelt varetager denne kvalitetssikringsfunktion på tilfredsstillende måde. Det vil sige at censorerne sikrer det faglige niveau, elevernes rettigheder og i de skriftlige eksaminationer en ensartet bedømmelse i et landsdækkende perspektiv. Styringsanalysen, som UVM-undersøgelsen er en del af, fokuserer blandt andet på taxameterstyringen og tager højde for de senere års debat om hvorvidt hensyn til taxameterfinansieringen får den enkelte uddannelsesinstitution til at sænke de faglige krav ved eksaminationerne. Derfor indgår den vurdering med særlig vægt i UVM-undersøgelsen at censorinstitutionen kan bidrage til at sikre at et sådant hensyn ikke indgår i de enkelte karakterfastsættelser.

Tilsvarende konkluderer VTU-undersøgelsen at censorerne på universitetsområdet varetager de studerendes retssikkerhed og kvaliteten af det faglige niveau ved den enkelte eksamination.

Censorernes sikring af uddannelsernes overordnede kvalitet

Censorernes anden funktion er først og fremmest væsentlig ved en vurdering af censorinstitutionen på de videregående uddannelser. Med censorbekendtgørelsen fra 1993 skulle censorerne ikke længere blot sikre fagligt niveau og de studerendes retssikkerhed ved den enkelte eksamen, men også – gennem censorformandskaberne – bidrage til en overordnet kvalitetssikring af uddannelserne. For at kunne løse denne opgave indførte man en række bestemmelser, blandt andet om at censorerne skulle afgive samlede indberetninger efter hvert eksamensforløb, og at censorformandskaberne skulle udarbejde årlige beretninger til institutionerne, arrangere gensidige informationsmøder osv.

VTU-undersøgelsen følger op på en større undersøgelse fra 1998 (*Censorinstitutionen i forandring*, Evalueringscenteret, 1998) der viste at flertallet af censorkorpserne havde problemer med at efterleve disse nye bestemmelser, og at de var uenige om det hensigtsmæssige i at censorerne var blevet tildelt den "udvidede rolle". VTU-undersøgelsen viser at der generelt er sket forbedringer med hensyn til overholdelse af formalia (indsendelse af indberetninger og årsberetninger, afholdelse af møder osv.), men at der i substansen stadig er væsentlige problemer med at gennemføre bekendtgørelsens intentioner på dette område.

Når det om VTU-undersøgelsen kan siges at den påpeger at censorerne ikke sikrer en betryggende kvalitetssikring, gælder det primært censorkorpsernes udvidede rolle – altså deres bidrag til kvalitetssikringen af uddannelserne på det overordnede plan. Denne konklusion er væsentlig i VTU-undersøgelsen fordi undersøgelsen indgår i grundlaget for Videnskabsministeriets arbejde med den kommende kvalitetsbekendtgørelse for universitetsområdet.

Når det gælder den udvidede censorfunktion, har UVM-undersøgelsens behandling som udgangspunkt taget højde for at censoropgaverne er fastlagt i fire forskellige bekendtgørelser; der er specifikke bekendtgørelser for henholdsvis erhvervsuddannelserne, stx/hf, hhx/htx og KVU/MVU. Censorerne på ungdomsuddannelserne er således ifølge bekendtgørelserne ikke pålagt nogen forpligtelse til at kvalitetsudvikle uddannelserne. Der kan dog udvælges særlige censorer på erhvervsuddannelserne og hhx/htx som har indberetningspligt, men denne indberetningspligt administreres og fortolkes med meget stor variation, især på det gymnasiale område. MVU-området er underlagt censorbekendtgørelsen for de videregående uddannelser, og der er ligesom på universitetsområdet betydelige forskelle mellem de forskellige censorformandskabers varetagelse af kvalitetstilbagemeldinger til uddannelserne.

Sammenfatning

Både UVM-undersøgelsen og VTU-undersøgelsen konkluderer at censorinstitutionen i al væsentligt fungerer efter formålet når det gælder censorernes sikring af den enkelte eksaminations kvalitet. Med hensyn til censorinstitutionens sikring af uddannelsernes generelle kvalitet er begge undersøgelser væsentligt mere forbeholdne i deres vurderinger. Der er med andre ord større sammenfald mellemend forskel på de to undersøgelser. Når de to undersøgelser kan læses forskelligt, skyldes det som nævnt ovenfor at de er udarbejdet med forskellige formål.